

י' שבט ה'תשע"ה 30.1.15

מגזין מס' 315

שבת שירה/פרשת בשלח

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

א"ה

החייך כסנא

התורה לרוב תדבר

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

התורה פונה אל רוב בני האדם, התורה לא פונה אל צדיקים כי הם יחידי סגולה, ממש ספורים בכל דור. התורה פונה לאנשים נורמליים. אדם נורמלי זה אדם שיש לו בעיה קשה ביותר לחיות בהווה, משום שלחיות בהווה זה אומר להתגבר על אהבת עצמי. ולהתגבר על אהבת עצמי זהו בעצם מחסום, שבכדי לעבור אותו צריך להשקיע עבודה בשני דברים: שלב ראשון - להודות שאני פצוע, להודות שיש לי בעיות, להודות במחלות שלי, להודות במגבלות שלי. ידיעת המחלה היא - חצי תרופה. שלב שני - לחפש את הפתרונות ולממשם בפועל.

בקרו אותנו באתר החדש

www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

ספר התנ"ך

עזרה ראשונה לנפשו

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור ידופק לימודי קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 20:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

"באתי לגני" – הכנה לי' שבט

מאמר 'צוואתו' של הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש

אודות המאמר "באתי לגני"

לקראת שבת פרשת בא, י' שבט ה'תש"י (1950), יום הסתלקותו של הרבי הריי"ץ, יצאו לאור בפקודתו שני מאמרים [שאמרו כמאמר אחד בשבת פרשת בא, י' שבט ה'תרפ"ג (1923), מיוסדים על מאמרו של אביו הרבי הרש"ב "באתי לגני" ה'תרנ"ח (1898)]. הראשון שבהם, המאמר "באתי לגני" – יצא לאור על מנת ללומדו בשבת י' שבט [יום הסתלקותה של אמו זקנתו (סבתו) הרבנית רבקה, אשת הרבי מהר"ש], והשני, המאמר "היושבת בגנים" על מנת ללומדו בי"ג שבט (יום הסתלקות אמו, הרבנית שטערנא שרה). כמו כן מסר הרבי הריי"ץ לפני הסתלקותו שני מאמרים נוספים להדפסה. האחד, ציוה להוציאו לאור לקראת חג הפורים, ואת השני לקראת ב' ניסן, יום הסתלקות אביו הרבי הרש"ב. כל ארבעת המאמרים הנ"ל מהווים 'המשך' שלם אחד – "באתי לגני", ובו 20 פרקים.

שנה לאחר הסתלקות הרבי הריי"ץ, קיבל על עצמו חתנו – הרבי נשיא דורנו – את הנשיאות במוצאי י' שבט ה'תשי"א (1951), שעה שהחל באמירת מאמר דא"ח – דברי אלוקים חיים (אמירת המאמר היתה האות לתחילת נשיאותו, שכן מאמרי דא"ח נאמרים ע"י אדמו"ר חב"ד בלבד). במאמרו זה הראשון ביאר הרבי נשיא דורנו את הפרק הראשון מפרקי ה'המשך' "באתי לגני". ומאז, מדי שנה בשנה, נהג הרבי לומר מאמר מיוחד, בי' שבט או בימים הסמוכים לו, בו ביאר על פי הסדר בכל שנה פרק נוסף מן ה'המשך'. וכך, במהלך למעלה מארבעים שנה (!) השלים הוא למעלה משני באורים על ה'המשך' כולו.

באחת מרשימות הרבי נאמר: ...רבים מחסידי חב"ד ואנשי שלומינו קבלו עליהם ללמוד ביום י' שבט, יום ההילולא (של הרבי הריי"ץ), את המאמר הנ"ל, שכבר נקבע שמו "באתי לגני ה'שי"ת"...

ובאגרת ששלח לקראת היארצייט (יום הסתלקות) הראשון כתב: "...הנני לעורר אודות מאמרו (של הרבי הריי"ץ) שנתן להדפיס ליום ההסתלקות, הוא דבור המתחיל "באתי לגני" י' שבט תש"י – בטח תלמדו אותו בליל וביום ההילולא".

אודות לימוד מאמר יסודי זה, וידיעתו (גם בעל פה), אמר הרבי באחת משיחותיו: "ההתקשרות (אל הרבי) היא על ידי לימוד תורתו ושמירת התקנות וכו'. הרבי לא אמר... (שההתקשרות אליו היא) על ידי מופתים או על ידי נסיעה אליו, אלא ע"י לימוד תורתו. ובהתאם לכך הנני להציע, שלקראת היארצייט, ישנן כל אחד את המאמר שנתן כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר ליום הסתלקותו (כולו או חלקו). ומזמן לזמן, כשנמצא במבוכה, או כשישנם אצלו ספקות, או במצב ש"פגע בכ מנוול זה" (שעה שהיצר מתגבר), יחזור במחשבתו על מאמר זה..."

"...ובענין זה לא נוגע כל כך הכמות, שינון כל המאמר או מחציתו... אלא העיקר היא האיכות, שיהיו חקוקים במוחו, אותיות החקיקה, מים חיים, זוחלין, מי מעין שמחברים עם המקור, עם עצם הנפש..."

אודות מהותו של מאמר זה, אמר הרבי נשיא דורנו כי זהו "...מאמר שעל ידו יכולים להיות 'בעל הבית' על הנפש הבהמית". והדבר מבואר נדבך על גבי נדבך לאורך המאמר, שלב אחר שלב בסדר והדרגה.

להלן הפרק הראשון (בעיבוד קל ובתוספת כותרות) מתוך עשרים פרקי ה'המשך' "באתי לגני" – מאת הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש

עיקר שכינה בתחתונים היתה

(א) "באתי לגני אחותי כלה", ואיתא (מובא) במדרש רבה (במקומו) לגן אין כתיב כאן אלא לגני לגנוני – למקום שהיה עקרי בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה. ועל ידי חטא עץ הדעת נסתלקה השכינה מארץ לרקיע, וע"י חטא קין ואנוש נסתלקה השכינה מרקיע א' לב' וג', ואח"כ בדור המבול נסתלקה מרקיע ג' לד' וכו'. וכדאיתא (כמובא) במדרש רבה על הפסוק וישמע את קול אלוקים מתהלך בגן – אמר רב אבא מהלך אין כתיב כאן אלא מתהלך, קפיץ ואזיל קפיץ ואזיל (קופץ ועולה קופץ ועולה). ואח"כ עמדו שבעה צדיקים והורידו את השכינה למטה: אברהם זכה והוריד את השכינה מרקיע ז' לו', ויצחק מו' לה' וכו', עד כי משה שהוא השביעי (וכל השביעין חביבין) הורידו למטה בארץ.

עיקר גילוי אלקות היה בבית המקדש

ועיקר גילוי אלקות היה בבית המקדש, דכתיב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" – בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד. וזהו "צדיקים יירשו ארץ וישכנו לעד עליה", דצדיקים יירשו ארץ שהוא גן עדן, מפני מה? לפי שהם משכינים (היינו ממשיכים) בחינת "שוכן עד מרום וקדוש", שיהי' בגילוי למטה. וזהו באתי לגני לגנוני למקום שהי' עיקרו בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה.

תכלית הבריאה – דירה לה' בתחתונים

והענין הוא דהנה תכלית הכוונה בבריאת והתהוות העולמות, דנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, שיהי' גילוי אלקות למטה ע"י עבודת האדם ע"י אתכפיא (כיבוש היצר והכנעתו) ואתהפכא (הפיכתו לטוב). דנשמה תרד למטה להתלבש בגוף ונפש הבהמית, והם יעלימו ויסתירו על אור הנשמה, ובכל זאת תפעל הנשמה בירור וזיכוך הגוף ונפש הבהמית, וגם חלקו

בעולם. וזהו "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", בתוך כל אחד ואחד. והוא ע"י העבודה בעבודת הבירורים בבחינת אתכפיא ואתהפכא, וכמאמר "כד אתכפיא סיטרא אחרא אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין" [בשעה שכופים את הצד האחר (היפך הקדושה), מתפשט כבוד ה' בכל העולמות].

ביאור ענין אור הממלא ואור הסובב

והנה מה שכתוב בכולהו עלמין, הכוונה על מדריגת האור שהוא בכולהו עלמין בשווה, והיינו אור הסובב כל עלמין שמאיר בכל העולמות בשווה.

(והולך הרבי הקודם ומבאר ענינו של אור הממלא כל עלמין:) דבעולמות הרי יש חילוקי מדריגות, דאינו דומה עולמות עליונים לעולמות תחתונים. דבעולמות עליונים מאיר האור בגילוי, ובעולמות התחתונים האור אינו מאיר בגילוי כל כך, ויש שהאור בא בבחינת העלם והסתת. ויש בזה חילוקי מדריגות, וכמ"ש "אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים", ואיתא (מובא) במדרש נטה ימינו וברא שמים ונטה שמאלו וברא ארץ. וידוע שיד ימין מורה על האור והגילוי יותר, וזהו וימיני טפחה שמים. דשמים, הכוונה עולמות העליונים – שם הגילוי בבחינת ימין שהוא גילוי האור, והאור עצמו הוא בבחינת גילוי. וארץ, הכוונה עולמות תחתונים שהם מבחינת שמאל שאין האור בגילוי כל כך, וגם האור עצמו בא בבחינת העלם והסתת.

ביאור סדר ההשתלשלות וד' עולמות

כידוע ההפרש בד' עולמות, דכתיב "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו" שהם ד' עולמות אבי"ע (אצילות בריאה יצירה עשיה). בזה האור אינו כמו שהוא באצילות, כמו שהוא בבי"ע (בריאה יצירה עשיה). דאצילות הוא בבחינת 'גילוי ההעלם', ואצילות מלשון אצלו וסמוך, וכן פירוש אצילות מלשון הצלה והפרשה.

העבודה בעבודת הבירורים בבחינת אתכפא ואתהפכא דוקא. וזהו כד אתכפא סט"א, כאשר פועל בעבודתו להיות אתכפא סט"א ואתהפכא חשוכא לנהורא, הנה יתרון האור הוא מהחושך דוקא. והיינו דכאשר החושך נהפך לאור, הנה נעשה יתרון האור, שהאור מאיר בגילוי עד אשר יאיר למטה ממש. והיינו שנמשך האור באופן כזה אשר אופן המשכתו הוא בכל העולמות בשווה.

ע"י אתכפא ואתהפכא, נפעל "ועשו לי מקדש"

וזהו כד אתכפא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין. בחינת האור שנמשך (הוא) אור הסובב כל עלמין, שאופן המשכתו בבחי' סובב ומקיף בכל העולמות בשווה. ואם כן מאיר גם למטה כמו שמאיר למעלה. וזהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוך כל אחד ואחד, ע"י העבודה דבחינת אתכפא ואתהפכא חשוכא לנהורא, הנה נעשה עי"ז יתרון האור, דאסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין שמאיר ומתגלה אור הסובב.

קיצור פרק א': עיקר שכינה בתחתונים. יבאר דכוונת בריאת העולמות שיהי' דירה בתחתונים, ונעשה ע"י אתכפא ואתהפכא שממשיך אור הסובב, שזהו בכולהו עלמין בשוה.

דאצילות עם היותו בחינת עולם, אבל בכללותו הוא בכלל עולמות האין סוף. מה שאין כן בריאה שהוא התחלת המציאות בבחינת יש מאין. וזהו כל הנקרא **בשמי ולכבודי**, דשמי וכבודי הוא המיוחד בי עדיין, שקאי (מוסב) על עולם האצילות שהוא עולם היחוד וההתכללות, שהאור שם בתכלית הגילוי. דאינו דומה כלל (האור שבאצילות) לכמו שהוא בעולמות בי"ע (בריאה יצירה עשיה). ובבי"ע עצמו יש חילוקי מדריגות בהגילוי אורות – כמו שהם בעולם הבריאה, ועולם היצירה ועשיה.

תוספת ביאור בענין אור הסובב

אמנם כל זה הוא בהאור שבא להחיות את העולמות בבחינת **ממלא כל עלמין**. אבל בהאור שהוא למעלה משייכות אל העולמות, והוא בחינת אור הסוכ"ע (סובב כל עלמין) שבא בבחינת סובב ומקיף לעולמות, הרי מאיר בכל העולמות בשווה. וזהו בכולהו עלמין, והיינו שאור זה הנה אופן המשכתו הוא בכל העולמות בשווה.

ע"י עבודת האדם נמשך אור הסובב

אמנם בכדי להמשיך אור זה בכולהו עלמין הוא ע"י

The screenshot shows the Tanya website interface. At the top, there's a navigation bar with links like 'התחדשנו!', 'בואו לבקר', and 'באתר המשודר'. Below this is a large video player showing a Torah lesson with a man in a black hat and white beard. To the right of the video player is a QR code. Below the video player is a grid of video thumbnails, each with a title and a small image. The thumbnails are arranged in three rows and three columns. The first row has three thumbnails, the second row has three, and the third row has three. The thumbnails are labeled with titles like 'הרב יצחק שניידר', 'הרב יצחק שניידר', 'הרב יצחק שניידר', 'הרב יצחק שניידר', 'הרב יצחק שניידר', 'הרב יצחק שניידר', 'הרב יצחק שניידר', 'הרב יצחק שניידר', 'הרב יצחק שניידר'. Below the grid is a section titled 'התחדשנו!' with a QR code and a link to 'www.tanya.com'. At the bottom, there's a section titled 'בואו לבקר' with a QR code and a link to 'www.tanya.com'.

התחדשנו!

בואו לבקר

באתר המשודר

www.tanya.com

הסיפור השבועי

תשלום יקר

הצדיק רבי יצחק מאיר, בעל 'חידושי-הרי"ם' ומייסד שושלת גור, היה בנו של רבי ישראל רוטנברג, רבן של מגנישוב וגור. אביו נמנה עם תלמידי רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, והיה ממקורבי המגיד מקוזניץ. בבואו לקוזניץ נוהג היה רבי ישראל להביא עמו את בנו. המגיד אהב להשתעשע עם הנער החריף בדברי תורה.

כשגדל והיה לאיש, נשא לאשה את בת הגביר ר' משה חלפן ליפשיץ מוורשה, ועד מהירה התפרסם שמו כ'עילוי מוורשה'. כעבור שנים אחדות הקים ישיבה לתלמידים עילויים. שיעוריו נודעו ככאלה שרק בעלי מוח חריף ותפיסה מהירה במיוחד היו מסוגלים להבין.

עם הזמן קיבל רבי יצחק מאיר הצעות לכהן כרב בקהילות חשובות, אך את כולן דחה. גם לאחר שחותנו ירד מנכסיו וימים קשים באו על המשפחה, התעקש רבי יצחק מאיר שלא לקבל עליו את עול הרבנות. הוא הוסיף ללמוד וללמד תורה, ועם זה שלח יד במסחר בספרים והתפרנס בדוחק.

החדר שבו פעלה ישיבתו של רבי יצחק מאיר נעשה עם הזמן צר מהכיל. נוצר צורך להרחיב את החדר, כדי שהלימוד במקום יהיה נסבל וכדי לאפשר את הצטרפותם של תלמידים חדשים שהתדפקו על דלת הישיבה. אולם רבי יצחק מאיר חשש כי המעבר מהמקום הקבוע למקום ארעי, לשם ביצוע עבודת ההרחבה, יפגע בלימוד ויגרום ביטול תורה. משום כך סירב בתוקף לכל תכנית של בנייה והרחבה.

כך הוסיפו עוד ועוד תלמידים – כולם חריפי מוח – להידחק אל תוך החדר הצר. כשלא היה אפשר עוד לדחוס במקום אפילו סיכה, החלו לצבוא על החלונות.

יום אחד, כאשר כבר באו מים עד נפש, אמר רבי יצחק מאיר: "לו היה מישהו מצליח להתחיל ולהשלים את עבודת הבנייה בתוך יום אחד, היה מסב לי קורת רוח מרובה". משאלה זו נראתה בלתי ניתנת להגשמה.

הדבר נודע לחסיד ר' יעקל. הוגיע הלה את מוחו בניסיון למצוא פתרון לבעיה. לפתע הבריק במוחו רעיון.

בוורשה התגורר קבלן גדול ועשיר, שלא נמנה עם החסידים ואף לא עם עדת היראים לדבר ה'. הלך ר' יעקל לאותו קבלן וסיפר לו על הצפיפות הקשה בישיבתו של רבי יצחק מאיר.

הקבלן, שאמנם שמו של 'העילוי מוורשה' הגיע גם לאוזניו, לא התרשם במיוחד ממצוקת ישיבתו ותלמידיה. נקב אפוא הקבלן בסכום נכבד שאותו דרש כשכר, קצב זמן כמקובל לעבודה, והמתין לתשובתו של ר' יעקל. "על הכסף עוד נדבר", השיב לו ר' יעקל, "אך הזמן שקצבת לא בא בחשבון!".

"כלומר?", תמה הקבלן. "כלומר", השיב ר' יעקל, "העבודה צריכה להתחיל ולהסתיים בתוך יממה אחת בלבד".

הביט בו הקבלן כעל מי שדעתו נשתבשה עליו. "איש לא יעשה לך עבודה זו בפחות מהזמן שאמרת!", פסק. ר' יעקל לא מיהר להשפיל עיניים נבוכות. להפך, הוא נתן בקבלן מבט חד וחודר. "יורשה לי להציג לך שאלה אישית – כמה שנים נשואים אתה ורעייתך?". על אף תדהמתו מן השאלה האישית הלא צפויה, ואף כי לא הצליח לרדת לסוף דעתו של ר' יעקל, נקב הקבלן במספר שנות נישואיהם.

"וילדים?", הוסיף ר' יעקל לחטט במצבו האישי של

המוקדמות. רק שעה קלה לפני מועד השיעור הקבוע בישיבה הותקנו החלונות. מה שהיה עד לפני יממה אחת בלבד חדר צר ועלוב נהפך עתה לאולם מרווח. כמה פועלים עדיין שקדו על השלמת הדברים הקטנים והאחרונים.

כשהגיע רבי יצחק מאיר לישיבתו, התקשה להאמין למראה עיניו. יממה אחת והמקום השתנה לבלי הכר! עיניו זהרו וכל כולו אמר שמחה וקורת רוח. "פלאי פלאים! פלאי פלאים!", מלמל.

באותו רגע ניגש אליו ר' יעקל, שהבין כי זו שעת הכושר. "הכול טוב ויפה", אמר, "אבל התשלום הוא יקר מאוד. הבטחנו בשמכם לקבלן – בן!".

בבת אחת התחלף החיוך על פניו של רבי יצחק מאיר בארשת רצינית. למשך כדקה שקע בשרעפיו. "יעזרהו ה' יתברך", פלט לבסוף ונכנס פנימה להתחיל בשיעורו היומי.

לתקופת השנה הוזמן רבי יצחק מאיר לשמש סנדק בברית של בן הקבלן.

הקבלן. "למרבה הצער, עדיין אין", ענה הקבלן בעצב. "ובכן", נענה ר' יעקל בהתלהבות, "זאת העסקה המוצעת – אתה תבנה את המקום בתוך יממה אחת, ובתמורה יברך הרבי בילדים!". מיותר לציין כי ר' יעקל לא תיאם מראש עם רבי יצחק מאיר את ההתחייבות שמסר לקבלן בשמו. ניצוץ של תקווה ניצת בעיני הקבלן. שקל את דבריו של ר' יעקל ולבסוף הסכים.

בימים הבאים הושלמה תכנית ההרחבה של הישיבה, וכל חומרי הבנייה הובאו למקום. הקבלן הגדול, שהעסיק תחתיו פועלי בנייה רבים, הכין ליום המיועד קבוצה גדולה של פועלים. כשהכול היה ערוך ומוכן, הודיע ר' יעקל לרבי יצחק מאיר כי למחרת תתבצע העבודה, בדיוק כפי שרצה – בתוך יום אחד.

למחרת התקיים שיעורו של רבי יצחק מאיר במקום אחר, ובין כותלי ישיבתו ומחוצה לה, המולה רבה. ברזילים, לבנים, חומרי יציקה ופועלים רבים, ועל כולם מנצח מיועצו הקבלן.

העבודה נמשכה כל היום, הלילה ואפילו בשעות הבוקר

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בשלח

הארכת מסע בני ישראל דרך המדבר

עם ישראל יוצא את מצרים במסעו לקבלת התורה בהר סיני ומשם לארץ ישראל. למרות שהדרך הקצרה לארץ ישראל היא זו העוברת לאורך חוף הים התיכון דרך ארץ פלשתים, מאריך הקב"ה את המסע דרך מדבר סיני. זאת כדי שלא יקלע העם היוצא ממצרים, כבר בראשית דרכו, לעימות עם הפלשתים, שמא יפוג לבו וירצה לשוב למצרים.

בני ישראל זוכרים את השבועה שהשביע יוסף את בני דורו להעלות עצמותיו לקבורה בארץ ישראל, ולוקחים את ארונו של יוסף עמם בצאתם מארץ מצרים.

לאחר חנייתם בסוכות מתקדמים בני ישראל בחציית המדבר בכיוון ים סוף וחונים באיתם. עמוד ענן אלוקי מיישר להם את דרכם בימים, ובלילות מאיר להם עמוד האש ומכוונם.

הטעיית פרעה

ביום השלישי, על מנת להטעות את פרעה וחיילותיו ולהכניסם למלכודת, מצוה ה' את משה לשנות למראית עין את כיוון המסע חזרה למצרים. בני ישראל חונים בקרבת 'פי החירות' על שפת ים סוף, כביכול לקראת חזרתם למצרים. באותה שעה שוב מכביד ה' את לב פרעה והוא מתחרט כי איפשר את יציאת עבדיו ממצרים. והנה, בראות פרעה כי בני ישראל עושים את דרכם כשפניהם חזרה למצרים, מניח הוא אשר טועים הם בדרך ושרויים במדבר במבוכה.

פרעה יוצא בראש חייליו, עבדיו ובני עמו לרדוף אחר

בני ישראל. הוא אינו מעלה כלל על דעתו כי הוא ואנשיו דוהרים אלי סופם המר.

בני ישראל נתפסים לחודה

כאשר מגלים בני ישראל, לחרדתם, כי פרעה וחיילותיו השיגו וכבר חונים הם בטווח ראייה מולם, נופלת רוחם בקרבם ורבים בעם מבקשים לשוב מצרימה. הם באים בתלונות אל משה ומטיחים בו "המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר...!?"

ה' מורה למשה להרגיעם ולחזק את רוחם, בהבטיחו כי לעולם לא יוסיפו עוד לראות את מצרים ובתוך זמן קצר יראו במו עיניהם כיצד נלחם בעבורם ה'.

"והמים להם חומה מימינם ומשמאלם"

הלילה יורד על בני ישראל כשהם במצוקה עצומה. מחנה מצרים חונה מאחור בסמוך להם ורק העמוד האלוקי עומד חוצץ בין שני המחנות. מלפנים ים סוף חוסם את דרכם אל הארץ המובטחת ומימינם ומשמאלם סוגר עליהם המדבר... משה פונה בתפילה אל ה'. אלא שהקב"ה מודיעו כי אין זה הזמן לתפילות כי אם "דבר אל בני ישראל וייסעו" - עתה, מצווה ה', עליו לומר לבני ישראל להתקדם אל תוך הים... והנה אך נוטה משה בציווי ה' את ידו על ים סוף, ולפתע מנשבת רוח מזרחית חזקה המבתרת באורח נס את ים סוף ומותירה בתוכו מעבר יבש. בני ישראל מתקדמים בציווי ה' אל תוך הים ומוצאים את עצמם עוברים "בחרבה בתוך הים", "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם".

המצרים ממהרים לצאת למרדף אחריהם ונכנסים גם הם

והנה, בהגיעם למרה מוצאים הם במקום מעיין, אלא שלאכזבתם מי המעיין מרים ובלתי ראויים לשתייה. ושוב מתכעסים בני ישראל ומטיחים במשה רבנו את תלונתם על ההעדר החמור של מי השתייה. הקב"ה מורה למשה ליטול פיסת עץ מסויים ולהטילו למים. ואכן בעשותו כן מתמתקים המים ונעשים ראויים לשתייה. עתה (עוד קודם קבלת התורה בהר סיני) מצוה ה' את משה להורות לבני ישראל כמה ממצוותיו: מדיני שבת, פרה אדומה ומדיני המשפט שבין אדם לחברו. ה' מבטיחם כי זכות שמירת מצוותיו תגונן עליהם מפני כל חוליי מצרים. העם ממשיך במסעו וחונה בנווה מדבר ושמו אילים. במקום שניים עשר מעיינות מים ושבעים תמרים.

מזון שמימי במדבר

בט"ו באייר מגיעים בני ישראל למדבר סין. באותה שעה כלתה הצידה שהכינו בצאתם ממצרים. ושוב, בהעדר מזון מלינים העם על משה ועל אהרן. על כך משיב ה' למשה כי מעתה ירד מדי בקר לחם ניסי מן השמים על מחנה ישראל. כמו כן, מידי ערב יקבל העם אף מנת בשר, בדמות עופות השלו אשר ינחתו בהמוניהם עם רדת חשיכה על המחנה. מטר המזון היורד מלמעלה על גבי מצע של טל ומעליו שכבת טל נוספת, מתמיה את בני ישראל הפונים איש אל אחיו בתמיהה "מן הוא?!" כלומר מהו הדבר הזה. ומכאן שמו של המזון השמימי – 'מן'.

משה מורה לעם את ציווי ה' אשר יש ללקוט מן ה'מן' רק בשיעור קבוע, עומר לכל נפש. גם אין להותיר ממנו ליום המחרת משום שאת ה'מן' 'מזון האמונה' אין לאגור, על המאמין להמתין להופעתו מדי בקר מחדש. אלא שלמורת רוח משה נמצאים כאלה אשר אינם עומדים בנסיון ומכינים ומותירים מן ה'מן' ליום המחרת. עד

אל תוך לשון היבשה הניסית. אלא שלפתע, באשמורת הבוקר, כאשר כל מחנה מצרים כבר נמצאים בין חומות המים ובני ישראל עושים את דרכם אל חוף מבטחים, מטיל ה' מהומה בתוך המחנה המצרי. אופני מרכבותיהם נשמטים והם וכלי מלחמתם מתנהלים בכבדות... המצרים חשים כי יד אלוקית נלחמת בהם ופונים לנוס מתוך הים באימה ופחד חזרה למצרים. אלא שכבר מאוחר מדי... משה נוטה בציווי ה' את ידו על הים וחומות המים שבות וחוזרות למצבן הטבעי, תוך שהן קוברות תחתיהן ומטביעות במים אדירים את כל מחנה מצרים.

בעומדם על קרקע יציבה מעברו השני של ים סוף, צופים בני ישראל בתדהמה במחזה הנורא. מזועזים ויראים עד עמקי נשמתם אל מול העוצמה האלוקית האדירה, מתמלא לבם באמונה עזה בה' ובמשה עבדו.

שירת משה וישראל ושירת מרים

לנוכח נס נקמת ה' הנוראה במצרים, פותחים משה ובני ישראל בשירת שבח והודיה לה' על נפלאות הצלתם. שירה זו, הנקראת 'שירת הים' (וכתובה בספר התורה בצורתה האופיינית, צורת שירה), שזורים בה דברי הלל וקילוס לכחו הגדול של הקב"ה, תיאור נס קריעת ים סוף, טביעת המצרים ונס הרווח וההצלה לבני ישראל. עוד מתוארים בה האימה והפחד שנפלו על כל העמים אל מול גדולת ה' האדירה המשדדת את מערכות הטבע למען עם סגולתו, וכן תיאור כניסתם העתידה של בני ישראל אל הארץ המובטחת ובנין בית המקדש וכו'.

לאחר שירת הגברים, מתארת התורה את שירת מרים הנביאה, אחות משה ואהרן. עימה נוטלות נשות ובנות ישראל תופים בידן ומזמרות ומחוללות בשבח והודיה לה'.

נסיון המים המרים

בני ישראל ממשיכים במסעם, וכבר שלושה ימים מחפשים הם במדבר מקור מים חיים להרוות צמאונם.

מהירה, מתעפש ה'מן' אשר הותירו, רוחש תולעים ונעשה בלתי ראוי לאכילה.

כמו כן, ביום שישי ערב שבת, מצוה ה' על ידי משה, ילקט כל אחד לעצמו 'לחם משנה', מנת 'מן' כפולה שתספיק גם לשבת. ביום הקדוש לא ירד המן ואין לצאת ולחפשו. אולם גם בענין זה נמצאים כאלה שיוצאים למרות האזהרה ללקוט גם בשבת, אלא שעד מהירה מגלים הללו כי ביום השבת אין כל 'מן' בסביבות המחנה.

מחללי השבת מכעיסים את ה', ועל כן שב משה ומזהיר את בני ישראל אודות שמירת השבת.

משה מצטווה להניח מן ה'מן' בצנצנת למשמרת, זכרון לנס המזון השמימי שפירנס את בני ישראל משך ארבעים שנות שהותם במדבר.

על הסלע הק

בהגיעם לרפידים, שוב מתלוננים בני ישראל על העדר מים, ושוב פונה משה אל ה' בבקשת מים. הפעם מצווה ה' להכות במטהו על הסלע כדי להוציא ממנו מים. ואכן, בעשותו כן, יוצאים באורח נסי מים מן הסלע להשקות את העם. בשל רפיון אמונתם של בני ישראל ותלונותיהם על ה' נקרא המקום מסה (מלשון נסיון) ומריבה.

להכרית את זכר עמלק

חטאי ישראל מביאים עליהם צרה חדשה. העם העמלקי,

חדור שנאת משטמה ללא תנאי, עושה דרך ארוכה מאד עד למקום חניית העם ברפידים. כל מגמתו להלחם בהם על מנת לשבש את מסעם אל הארץ המובטחת. משה שולח את יהושע בראש צבא נבחר להלחם בעמלק. הוא עצמו עולה עם אהרן וחור (בנם של מרים וכלב בן יפונה) אל מרומי גבעה הצופה אל שדה הקרב. במהלך הקרבות, יד לוחמי ישראל על העליונה כל עוד ידי משה מורמות למרום (כאות וכסימן לאמונת בני ישראל בקב"ה), וכשמתעייפות ידי משה והוא מורידן אזי גוברים העמלקים. בראותם זאת מושיבים אהרן וחור את משה על אבן גדולה ותומכים בידיו להחזיקן מורמות אל על, זה מצדו האחד וזה מצדו האחר. וכך נמשך הדבר עד להכרעתם של העמלקים בקרב עם שקיעת החמה.

ה' מצוה את משה לכתוב את דבר נצחון ישראל על העמלקים בספר לזיכרון עולם, וכן את חובת מחייתם המוטלת על בני ישראל עד סוף כל הדורות. חוצפתו של עמלק שאינה יודעת גבולות היא שהביאתו להעז להלחם יחידי בבני ישראל, בעוד כל עמי העולם יראים ומפוחדים מפני גדולת ה' האינוסופית שנתגלתה במוחש לעין כל בניסי יציאת מצרים וקריעת ים סוף. משה בונה מזבח תודה לה' על נצחון ישראל על העמלקים, וכן לזכר עולם אשר "מלחמה לה' בעמלק מדור דור".

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!

4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

שירת הנשים אז והיום

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

אותה גזירה

ותען להם מרים שירו לה'

בימינו אלה, שבחסדי ה' נהנים היהודים מביטחון יחסי, עוברות גזירות 'פרעה' אל המישור הרוחני. 'פרעה' של ימינו הוא הלך הרוח השולט במדינה. זו אותה אווירה כללית ששואפת לנתק את ילדי ישראל ממקור חיותם האמיתי – מהתורה. 'פרעה' של ימינו שואף להשקיע ו'להטביע' את הילדים הרכים בתוך 'ים' של לימודי מקצוע לפרנסה בעתיד, תוך הזנחת החינוך לתורה. לאמיתו של דבר, זו אותה גזירה בשינוי אדרת: ילד יהודי אינו יכול לחיות בלי אמונה איתנה, בלי לימוד תורה ובלי חינוך יהודי אמיתי ומעמיק. 'גזירה' זו מסוכנת לקיומו של עם ישראל כגזירותיו של פרעה הקדמוני, אם כי כאן היא מופיעה בלבוש מתוחכם הרבה יותר.

אתגר לאימהות

כשם שבמצרים סבלו בעיקר הנשים מגזירות פרעה, כך בימינו נקראות דוקא הנשים להתמודד עם אווירת הרחוב ולדאוג לחינוך יהודי אמיתי לילדיהן. דוקא האשה, שנמצאת זמן רב יותר עם ילדיה, היא המתמודדת עם טענות פרעה לסוגיה, והיא שתנצח ותשיר את שירת מרים.

תדע כל אם בישראל את עוצמת כחה ואת הזכות הגדולה שניתנה לה, לגדל דור יהודי אמיתי. על ידי עמידה עקבית על עקרונות החינוך היהודי, תוך דחייה תקיפה של השפעות העולם, יזכו לראות נחת אמיתית מהילדים ולשיר את השירה בגאולה השלימה.

(מעובד מתוך הספר "שולחן שבת",

על פי לקוטי שיחות כרך א')

בפרשתנו כתובה 'שירת הים'. התורה מבחינה כאן בין שירת הגברים ובין זו של הנשים, שהיתה שמחה הרבה יותר: "בתופים ובמחולות". זו הסיבה, שהפטרת השבת מוקדשת לשירתה של אשה דוקא – "ותשר דבורה". מסופר במדרש, שגם מלאכי השרת חפצו לומר שירה, אך הקב"ה עיכבם עד שתסתיים שירת בני ישראל. לפי דעה אחת במדרש, אמר להם הקב"ה שישירו רק לאחר שיסיימו הנשים את שירתן. זהו שכתוב: "ותען להם מרים" (ולא להן) – להם, למלאכים, נתנה רשות ואמרה: "שירו לה".

הנשים סבלו יותר

למה באמת היתה שירת הנשים בשמחה גדולה יותר משל הגברים? משום שבמצרים סבלו הנשים יותר מהגברים. הגזירה האיומה ביותר של פרעה היתה: "כל הבן היילוד, היאורה תשליכוהו". לב אם אינו מסוגל לשאת זאת, וכאבה עמוק לאין שיעור מכאבם של האבות. משום כך, בעת הגאולה, היתה שמחת הנשים רבה ועמוקה מזו של בעליהן.

סיפורי התורה נושאים בחובם לקח נצחי לכל הדורות. גזירות פרעה מופיעות בכל דור ודור, אלא שבכל פעם הן לובשות אופי שונה. פרעה המצרי ציוה להמית את ילדי ישראל מוות כפשוטו, בהטבעתם בנילוס; ואילו 'פרעה' שבכל דור ודור מתנכל לילדים בדרכים אחרות – פחות אכזריות, אך לא פחות מסוכנות.

חסידות על הפרשה בשלח

לעתיד לבוא לא יהיה דין ועונש ואתה הרם את מטרך (יד, טז)

על הגאולה העתידה נאמר (ישעיהו יא) "והניף ידו על הנהר גו' והכהו לשבעה נחלים", ולא נזכר 'מטה'. מהו אפוא סוד ההבדל בין יציאת מצרים לבין הגאולה העתידה? בבואו לקרוע את הים לא נזקק משה למטה, אלא כדי לעורר ולהמשיך דין ועונש על מצרים, כמאמר רז"ל "אין הקב"ה רודה את הרשעים אלא במקל". ואילו לעתיד לבוא, שאז יסיר ה' את הרע מן העולם ויתפרדו כל פועלי און, אזי לא יהיה עוד צורך במטה.

(מעובד מתוך "זככה" תרל"ז פרק קי"ט, עמ' קפט)

התבוננות באלוקות מעוררת יראת ה' ואמונה שלמעלה מטעם ודעת ויראו העם את ה', ויאמינו בה' ובמשה עבדו (יד, לא)

"ויראו העם את ה'" – היינו שם הוי' דלתתא, עלמא דאתגליא, שיש בו השגה, ושייך בו לשון יראה, יראת בוש, כמשל הרואה את המלך.

"ויאמינו בה'" – היינו שם הוי' דלעילא, עלמא דאתכסיא, שאינו נראה ומושג, ולא שייך בו בחינת יראה, כי אם בחינת אמונה.

(מעובד מתוך 'תורה-אור' בשלח, סב, א)

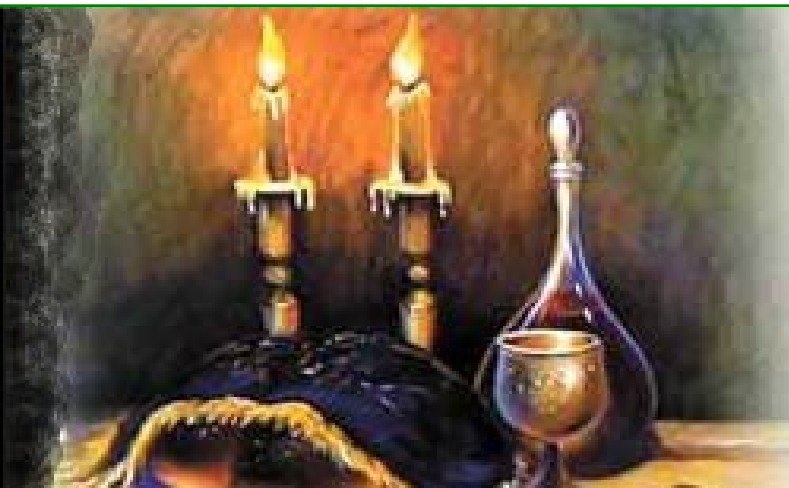
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:50	16:36	י-ם
17:52	16:50	ת"א
17:50	16:40	חיפה
17:53	16:54	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון